

Sprawozdania z pracy Pełnomocnika Wojewody Dolnośląskiego do spraw mniejszości narodowych i etnicznych za 2024 r.

1. Liczba spotkań ze środowiskami mniejszości narodowych i etnicznych, w tym organizowanych z inicjatywy Pełnomocnika.

6

2. Koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Zorganizowano spotkania pełnomocników wojewodów ds. mniejszości narodowych i etnicznych w Sali Kolumnowej DUW z dyrektorem Alhaug w sprawie Programu Integracji oraz programów wsparcia dla mniejszości. Było to pierwsze wyjazdowe spotkanie pełnomocników nowej kadencji.

Wysłano pismo do JST w sprawie diagnozy sytuacji populacji mniejszości narodowych i etnicznych na terenach dotkniętych żywiołem.

Rozpoczęto zbieranie danych dotyczących asystentów edukacji romskiej z terenu województwa.

3. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie ewentualnemu naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Wysłano pismo do organizacji zrzeszających mniejszości oraz JST w celu przedstawienia się, zachęcenia do kontaktu oraz zdiagnozowania najważniejszych problemów mniejszości z województwa dolnośląskiego. Nie wpłynęły zwrotnie do mnie informacje o konkretnych problemach mniejszości.

4. Podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Spotkanie się z Fundacją Salvator z Wałbrzycha w celu wyjaśnienia rozbieżności i możliwości aneksowania umowy w ramach Programu Integracji. Aneks został podpisany po wyjaśnieniach fundacji. Problematyczny był temat konieczności dowozu dzieci romskich do placówki.

5. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem regionalnym – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

brak

6. Lista organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, z którymi Pełnomocnik jest w stałym kontakcie

Brak informacji za rok 2024

7. Lista znanych Pełnomocnikowi organizacji i środowisk mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa

Związek Ukraińców w Polsce
Związek Karaimów Polskich
Stowarzyszenie Łemków
Fundacja Salvator

[dane w oparciu o sprawozdanie pełnomocnika]

8. Współpraca Pełnomocnika z innymi instytucjami lub organizacjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego – uczestnictwo w jednym spotkaniu
Korespondencja z jednostkami samorządu terytorialnego różnego szczebla

9. Udział Pełnomocnika lub innych osób zajmujących się sprawami mniejszości narodowych i etnicznych w organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne imprezach i spotkaniach, na które zostali zaproszeni w ramach kreowania pozytywnego wizerunku mniejszości narodowych i etnicznych (proszę wymienić)

Uczestniczenie w spotkaniu w Przejściu Dialogu we Wrocławiu- rozmowa o mniejszościach narodowych w kontekście badań opartych na spisie powszechnym 2021 r.

Reprezentowanie Wojewody we wrocławskich uroczystościach 81 rocznicy powstania w getcie warszawskim (przemówienie oraz złożenie kwiatów)

Wzięcie udziału w święcie Wyszywanki w Centrum Historii Zajezdnia na zaproszenie Ihora Salamona przewodniczącego Związku Ukraińców w Polsce (przemówienie).

Wzięcie udziału w Watrze Łemkowskiej w Michałowie: odczytanie listu od ministra Tomasza Szymańskiego, udział w obchodach, złożenie kwiatów pod pomnikiem Akcji Wisła, rozmowa z profesorem Oleną Duć- Fajfer o kulturze łemkowskiej oraz oczekiwaniach mniejszości łemkowskiej w stosunku do administracji rządowej- traktowanie podmiotowe, partnerskie nie przedmiotowe z pozycji wyższości kultury dominującej.

10. Czy w minionym roku zaszła konieczność podjęcia przez Pełnomocnika interwencji w sytuacjach konfliktowych?

TAK

NIE

11. Jeśli odpowiedź na powyższe pytanie była twierdząca, proszę o krótkie opisanie poniżej interwencji (w tym mediacji) podjętych w takich sytuacjach.

12. Opis pozostałych najważniejszych działań podjętych przez Pełnomocnika w ostatnim roku, w tym m.in. opis wdrażanych programów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz działań podjętych w celu szerokiego informowania społeczeństwa większościowego o efektach działań w ramach Programu integracji¹

W załączeniu sprawozdanie pana Wojciecha Skrzypczyka, pełnomocnika Wojewody Dolnośląskiego w okresie 09.02.2024 do 31.10.2024 r.

13. Inne uwagi

Brak danych z miesięcy styczeń – luty, listopad – grudzień, w związku z dwukrotną zmianą pełnomocników. Nowy pełnomocnik Wojewody Dolnośląskiej ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Mariola Abkowicz została powołany z dniem 3. Stycznia 2025 r.

Mariola Abkowicz
Pełnomocnik Wojewody Dolnośląskiej
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych

¹ Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030

**Sprawozdanie z działalności pełnomocnika Wojewody Dolnośląskiego
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych za okres 09.02.2024 do 31.10.2024 r.**

Wojewoda Dolnośląski Maciej Awizeń powołał mnie na moją prośbę w związku z potrzebą unormowania i kontynuacji Programu Integracji społecznej i obywatelskiej Romów. Poprzedni pełnomocnik przestał pełnić funkcję wraz Wojewodą Obremskim. W 2023 r. Program Integracji realizowany był przez pracowników Biura Wojewody, jednak wraz z początkiem roku, jeszcze przed objęciem przeze mnie funkcji dyrektora biura, została podjęta decyzja, aby osoba odpowiedzialna za program (p. Natasza Marcinkiewicz) przeszła wraz z zadaniami do Wydziału Infrastruktury. Biuro Wojewody zostało z zadaniem regulaminowym obsługi Programu Integracji, ale bez merytorycznych pracowników do jego realizacji. W większości urzędów w Polsce zadanie realizowane jest przez wydziały spraw obywatelskich. W związku z tym podjąłem rozmowy z dyrektorem generalnym i dyrektorami SOC oraz IF w celu rozwiązania problemu. Z uwagi na brak etatów i skale problemów z zaległymi sprawami w SOC Program Integracji realizowany miał być przez Nataszę Marcinkiewicz w ramach dodatkowych zadań w wydziale IF do czerwca 2024 r. Problem nie został rozwiązany i pod koniec sierpnia Wojewoda na moją prośbę wyznaczył Biuro Wojewody do realizowania Programu. Podyktowane to było koniecznością przeprowadzenia nowego naboru zgodnie z wytycznymi MSWIA. Zależało mi na tym, aby informacja o Programie trafiła do nowych potencjalnych odbiorców. W szczególności, że zdiagnozowane problemy dotyczące między innymi nieprzestrzegania podstawowych praw kobiet czy też wprost handlu młodymi kobietami wymagają od administracji rządowej największej uwagi. Muszę podkreślić, że zadanie w statucie i regulaminie DUW zostało przekazane w czerwcu 2024 r. do wydziału SOC, ale bez przekazania wymaganego etatu. W chwili obecnej w statucie DUW zadania związane z mniejszościami narodowymi są w Biurze Wojewody (§ 22 pkt e.) Natomiast w regulaminie DUW powołane jest samodzielne Stanowisko do spraw Obsługi Programu Integracji Społecznej i Obywatelskiej Romów w Wydziale Rozwoju i Współpracy Terytorialnej (stan na 19 listopada 2024 r.) Zadanie powinno być realizowane pod ścisłym nadzorem pełnomocnika bez względu na miejsce w strukturze DUW.

Zgodnie z wytycznymi MSWIA nowy nabór ogłosiłem na początku września 2024 r. (pisma wyszły 2 września 2024 r.)

Ogłoszenie naboru umieściłem na stronie bip.duw.pl:

<https://bip.duw.pl/bip/ogloszenia/informacja-o-naborze-wnioskow/5482,Informacja-o-naborze-wnioskow-do-Programu-integracji-spoecznej-i-obywatelskiej-.html>

Wysłałem także informacje o rozpoczęciu naboru na adresy email dotychczasowych beneficjentów programu. Przez ePuap skierowałem pismo o naborze do wszystkich JST, Kuratorium Oświaty (bezcenna pomoc Kurator Oświaty Ewy Skrzywanek w przekazaniu informacji do placówek oświatowych) oraz DFOP z prośbą o zaangażowanie i rozpowszechnienie informacji o nowym naborze wśród potencjalnych beneficjentów Programu z trzeciego sektora. Zależało mi na tym, aby informacja dotarła do organizacji i JST, które do tej pory nie składały wniosków.

Przygotowałem także nabór przedstawicieli NGO do komisji konkursowej oceniającej wnioski:

<https://bip.duw.pl/bip/ogloszenia/ogloszenie-o-naborze-do-komisj/5546,Ogloszenie-o-naborzedo-komisji-opiniujacej-wnioski-do-Programu-integracji-spole.html>

oraz wystosowałem pismo do MSWIA o wyznaczenie przedstawiciela MSWIA do prac w komisji.

Termin składania wniosków do Programu upłynął **31.10.2024 r.**

Termin przekazania informacji przez Wojewodę do MSWIA o wynikach pracy komisji upływa **16 grudnia 2024 r.**

Kalendarium działań pełnomocnika:

1. 21 lutego 2024 r. - Wysłałem pismo do organizacji zrzeszających mniejszości oraz JST w celu przedstawienia się, zachęcenia do kontaktu oraz zdiagnozowania najważniejszych problemów mniejszości z województwa dolnośląskiego. Nie wpłynęły zwrotnie do mnie informacje o konkretnych problemach mniejszości.

2. Spotkałem się z Fundacją Salvator z Wałbrzycha w celu wyjaśnienia rozbieżności i możliwości aneksowania umowy w ramach Programu Integracji. Aneks został podpisany po wyjaśnieniach fundacji. Problematiczny był temat konieczności dowozu dzieci romskich do placówki.

3. 18 kwietnia 2024 r. - Uczestniczyłem w spotkaniu w Przejściu Dialogu we Wrocławiu- rozmowa o mniejszościach narodowych w kontekście badań opartych na spisie powszechnym 2021 r.

<https://przejsciedialogu.wcrs.wroclaw.pl/prezentacja-ksiazki-mniejszosci-narodowe-i-etniczne-polska-przejscie-dialogu/>

4. 19 kwietnia 2024 r. - Reprezentowałem Wojewodę we wrocławskich uroczystościach 81 rocznicy powstania w getcie warszawskim (przemówienie oraz złożenie kwiatów)

5. 23 maja 2024 r. - Zorganizowałem spotkanie ministra Tomasza Szymańskiego oraz dyrektor Ksenii Alhaug z DWRMNiE MSWIA z przedstawicielami organizacji mniejszościowych w Sali Kolumnowej DUW- udział mniejszości niemieckiej po raz pierwszy od 8 lat w spotkaniu organizowanym przez DUW.

<https://www.duw.pl/pl/dla-mediow/aktualnosci/19448,Minister-Tomasz-Szymanski-i-Wojewoda-Dolnoslaski-Maciej-Awizen-spotkali-sie-z-pr.html>

6. 25 maja 2024 r. - Wzięłem udział w święcie Wyszywanki w Centrum Historii Zajezdnia na zaproszenie Ihora Salamona przewodniczącego Związku Ukraińców w Polsce (przemówienie).

7. 12 czerwca 2024 r. - Wzięłem udział w spotkaniu pełnomocników wojewodów ds. mniejszości narodowych i etnicznych z ministrem Tomaszem Szymańskim w MSWIA

<https://www.duw.pl/pl/dla-mediow/aktualnosci/19488,Spotkanie-pelnomocnikow-wojewodow-dsmniejszosci-narodowych-z-ministrem-Tomaszem.html>

8. 11 lipca 2024 r. - Przygotowałem spotkanie organizacji zrzeszających mniejszości narodowe i etniczne z województwa dolnośląskiego w Sali Kolumnowej- rozpoczęcie dialogu z wszystkimi mniejszościami. Wyznaczenie możliwości współpracy, możliwości sieciowania kontaktów oraz wsparcia w kontakcie z samorządem terytorialnym, promowania kultury mniejszości, edukacji społeczeństwa skąd pochodzą mniejszości na przykładzie mniejszości niemieckiej w Polsce. Zdiagnozowany brak edukacji młodzieży w tym zakresie. Spotkanie z udziałem m.in Pani Doroty Stempowskiej z NTSK, Marioli Abkowicz ze Związku Karaimów Polskich, Olgi Chrebor z Kalejdoskopu Kultur. Ustaliliśmy, że będziemy się spotykać raz na kwartał, aby rozmawiać o wyzwaniach i możliwościach współpracy.

Spotkanie w 4 kwartale nie doszło już do skutku.

<https://www.duw.pl/pl/dla-mediow/aktualnosci/19530,Rzeczpospolita-rzecz-wspolna-Otwartosci-dialog-Poszanowanie-dla-roznorodnosci-k.html>

9. 3 sierpnia 2024 r. - Wzięłem udział w Watrze Łemkowskiej w Michałowie: odczytanie listu od ministra Tomasza Szymańskiego, udział w obchodach, złożenie kwiatów pod pomnikiem Akcji Wisła, rozmowa z profesorem Oleną Duć- Fajfer o kulturze łemkowskiej oraz oczekiwaniach mniejszości łemkowskiej w stosunku do administracji rządowej- traktowanie podmiotowe, partnerskie nie przedmiotowe z pozycji wyższości kultury dominującej.

<https://www.duw.pl/pl/dla-mediow/aktualnosci/19586,W-Michalowie-w-gminie-Chocianow-poraz-44-zaplonela-Watra-na-Obczyznie.html>

10. 4 września 2024 r. - Zorganizowałem spotkania pełnomocników wojewodów ds. mniejszości narodowych i etnicznych w Sali Kolumnowej DUW z dyrektorem Alhaug w sprawie Programu Integracji oraz programów wsparcia dla mniejszości. Było to pierwsze wyjazdowe spotkanie pełnomocników nowej kadencji.

<https://www.duw.pl/pl/dla-mediow/aktualnosci/19667,Spotkanie-Pelnomocnikow-Wojewodows-Mniejszosci-Narodowych-i-Etnicznych.html>

11. 10 Października 2024 r. - Wysłałem pismo do JST w sprawie diagnozy sytuacji popowodziowej mniejszości narodowych i etnicznych na terenach dotkniętych żywiołem. Przez październik informacje sukcesywnie spływały oraz mogą dalej spływać na adres email pełnomocnik.mne@duw.pl

W odpowiedzi na to pismo samorząd miasta Kowary zgłosił około 27 października nasilający się problem z zachowaniem społeczności romskiej. Problem przekazałem do dyrektora Alhaug z DWRMNiE MSWIA. Planowaliśmy wspólną wizytę w Kowarach na początku listopada 2024 r. Z uwagi na moje odwołanie z funkcji i wygaśnięcie pełnomocnictwa wyjazd się nie odbył.

12. 10 Października 2024 r. - Rozpocząłem także zbieranie danych dotyczących asystentów edukacji romskiej z terenu województwa. Gminny wysłały dane asystentów w odpowiedzi na moje pismo także na adres email pełnomocnik.mne@duw.pl. Dane asystentów były potrzebne w związku z koniecznością zorganizowania szkolenia dla AER zgodnie z wytycznymi MSWIA (między innymi przeciwdziałanie handlu ludźmi)

Szkolenie planowałem zorganizować w listopadzie 2024 r. w DUW.